

Doctrina - Podještědské gymnázium, s.r.o.

Oddíl E – učební osnovy
XIV.1.B

HUDEBNÍ VÝCHOVA

XIV.1.B – Hudební výchova

Charakteristika předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA ve vyšším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova vychází z hudebního oboru, který je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP G.

Vzdělávací cíle školního vzdělávacího plánu předmětu hudební výchova vycházejí z tradiční české hudebnosti, kterou kompetentním způsobem rozvíjejí s pomocí dalších vědních oborů (výtvarné výchovy, literatury, dějepisu).

Předmět podněcuje a rozvíjí přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Směřuje k tomu, aby studenti kultivovali svůj vkus a rozvíjeli své hudební schopnosti, citění, tvořivost a originalitu.

Ve všech ročnících je při různých činnostech realizováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
kvinta	1	X
sexta	1	X
septima	(2)	X
oktáva	(2)	X

Organizace výuky

Hodiny hudební výchovy se vyučují ve specializované učebně hudební výchovy, která disponuje příslušnou audiovizuální technikou, pianinem, flétnami, kytarami a Orffovými nástroji.

Povinná hudební výchova se vyučuje do kvinty; v sextě si studenti povinně vybírají mezi výukou Hv nebo Vv. Znalosti a dovednosti těchto předmětů a dramatické výchovy jsou shrnuty a předvedeny na estetickém kurzu, který je povinnou součástí výuky v sextě, v jehož rámci je splněna časová dotace povinné výuky předmětu hudební výchova.

Na povinné hodiny hudební výchovy navazují volitelné hodiny v septimě a oktávě, kde je poskytnut prostor k probírání nadstandardní látky, prohloubení a rozšíření doposud studovaného učiva a přípravě na maturitní zkoušku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka probíhá v kombinaci receptivních aktivit a tvořivých činností. Směřuje k utváření individuálního hudebního vkusu studenta s ohledem na kulturní tradice. Výuka klade důraz na rozvoj komunikace s využitím specifických možností hudebního jazyka. Nedílnou součástí výchovných strategií, které se realizují v rámci

XIV.1.B – Hudební výchova

předmětu hudební výchovy, jsou i návštěvy výstav, generálních zkoušek, koncertů či exkurzí s hudební tematikou.

Kompetence k učení

- dbáme na osvojení odborné terminologie, kterou studenti uplatňují nejen při výuce, ale i v projektovém vyučování, v maturitních pracích, v referátech či odborných interpretacích
- vedeme studenty k využívání různých zdrojů informací (z internetu, rozhlasu, televize, MC, CD, DVD...)
- formujeme estetické vnímání a názory studentů
- využíváme poznatků z dějepisu, literatury, výtvarného umění a hledáme vztahy mezi těmito vědními obory a hudební výchovou
- zapojujeme studenty do soutěží nebo veřejných prezentací

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme studenty zadáváním úkolů k přemýšlení, rozvíjení kreativity, fantazie a originality
- nabízíme studentům prostor pro sebereflexi, vyjádření názorů, postojů a estetických soudů
- vedeme studenty k zodpovědnosti za průběh práce i konečný výsledek při týmové a individuální práci

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na rozvoj komunikace s využitím specifických možností hudebního jazyka
- vedeme k aktivnímu pěstování hudby formou skupinových aktivit nebo sólového projevu
- učíme studenty pravidlům komunikace s jednotlivci, ve skupině, s vyučujícím a ostatními dospělými osobami
- vedeme studenty k užívání nonverbální komunikace (hudební dramatizací, gestikulací, mimikou, pohybem)

Kompetence sociální a personální

- při společných diskusích a estetických soudech klademe důraz na respektování názoru druhých a schopnost přijímat cizí názor
- učíme studenty přijmout určitou roli ve skupině jak při běžné výuce, tak při simulaci konkrétní situace
- rozvíjíme u studentů schopnost slovního sebehodnocení a hodnocení práce i chování druhých

Kompetence občanské

- podněcujeme a rozvíjíme potřebu studenta setkávat se s hudbou jako s přirozenou součástí života
- prosazujeme a ukotvujeme tradiční hodnoty evropských kulturních tradic
- pomáháme zasazovat aktuální kulturní trendy do širších historických, filozofických a společenských souvislostí

XIV.1.B – Hudební výchova

Kompetence digitální

- rozvíjíme a aplikujeme znalosti a dovednosti v textovém editoru Word a PowerPoint a v dostupných online nástrojích

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

K V I N T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Hudební epochy <ul style="list-style-type: none">• periodizace dějin hudby• antika• středověk• renesance• klasicismus• romantismus	<ul style="list-style-type: none">• <i>student se seznámí se základními díly a skladateli hudebních epoch</i>• <i>zařadí dílo do slohového období,</i>• <i>analyzuje dílo dle vnitřní stavby, charakteristických hudebních znaků</i>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova v průběhu celého roku (komunikace, řešení problematických úloh, spolupráce studentů) Realizováno PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (porovnání hudebních proudů jednotlivých zemí) Využití učiva dějepisu a výtvarné výchovy
Hudební formy	<ul style="list-style-type: none">○ <i>student rozpoznává hudební formu díla a přistupuje k němu jako k logicky utvářenému celku</i>○ <i>vyděljuje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby</i>○ <i>dle individuálních možností vokálně nebo instrumentálně interpretuje drobné formy</i>	
Historické hudební nástroje <ul style="list-style-type: none">• renesanční nástroje• barokní nástroje• moderní nástroje	<ul style="list-style-type: none">○ <i>student rozpozná historické hudební nástroje</i>○ <i>dovede konkrétní nástroje zařadit do historického období</i>	
Hra na hudební nástroje <ul style="list-style-type: none">• umělé hudba• nonumělé hudba	<ul style="list-style-type: none">○ <i>student rozvíjí a rozšiřuje praktickou hru na doprovodné i sólové hudební nástroje</i>○ <i>chápe rozdíly evropské a etnické hudby</i>○ <i>dle svých schopností interpretuje hudbu rozdílných kultur</i>○ <i>přiměřeně ke svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ</i>	

XIV.1.B – Hudební výchova

<p>Hudební dramatizace, pohyb v hudbě, pantomima, pohybová improvizace, pohybové hry</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student využívá své individuální pohybové nadání k vyjádření hudby, dramatického děje nebo citové emoce</i> ○ <i>rozpozná některé z tanců různých stylových období a umí je pohybově vyjádřit</i> 	
<p>Vokální činnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě</i> ○ <i>své hlasové schopnosti a dovednosti vhodně využívá při sólovém zpěvu i při vokálně-instrumentálních aktivitách</i> 	

<p>S E X T A</p>		
<p>Učivo</p>	<p>Očekávané výstupy</p>	<p>Poznámky</p>
<p>Hudební epochy</p> <ul style="list-style-type: none"> • expresionismus • impresionismus • moderní hudba 20. století 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student porovná vývoj hudebního umění s jinými obory</i> ○ <i>zhodnotí rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách</i> ○ <i>rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, společenských a kulturních kontextů</i> ○ <i>popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla</i> ○ <i>objektivně i subjektivně vnímá a posuzuje hudbu, vytváří o ní estetické soudy, je schopen se s hudbou ztotožnit, či ji odmítnout</i> ○ <i>rozpozná a kriticky zhodnotí výrazové prostředky v hudbě, které nesou znaky netolerance, rasismu či xenofobie</i> ○ <i>popíše možnosti využití hudby v mimohudební oblasti a poukáže na příklady jejího zneužívání</i> 	<p>Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova v průběhu celého roku (komunikace, spolupráce studentů)</p> <p>Realizováno PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (vnímání a respektování hodnot světového a evropského kulturního dědictví)</p> <p>Využití učiva dějepisu a výtvarné výchovy</p>
<p>Kompoziční techniky</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodekafonie • atonalita • aleatorika • punktualismus • seriální hudba 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student rozpozná na základě charakteristických rysů rozdíly kompozičních technik</i> ○ <i>vytváří vlastní soudy o technikách a přiměřeně svým schopnostem je uplatňuje při vlastních interpretacích</i> ○ <i>vysvětlí znakový systém skladeb, rozpozná tradiční znaky od novátorských</i> 	
<p>Poslech</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce</i> ○ <i>rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích (hudba v reklamě, scénická hudba)</i> ○ <i>uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě</i> ○ <i>analyzuje dílo dle vnitřní stavby, charakteristických hudebních</i> 	

XIV.1.B – Hudební výchova

	<p>znaků</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ popíše a na vybraných hudebních dílech ukáže důležité znaky tvorby a interpretace ○ vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta 	
Hudební dramatizace, pohyb v hudbě, pantomima, pohybová improvizace, pohybové hry, etudy	<ul style="list-style-type: none"> ○ student využívá své individuální pohybové nadání k vyjádření hudby, hudebního obrazu, dramatického děje nebo citové emoce 	
Hudební koláž	<ul style="list-style-type: none"> ○ student na základě svých dovedností a schopností vytvoří drobné hudební dílo pomocí audio prostředků ○ své dílo prezentuje, popíše a obhájí 	Tvorba hudební koláže doplňuje výuku prvního pololetí
Výroba funkčního hudebního nástroje	<ul style="list-style-type: none"> ○ student na základě svých schopností, dovedností a možností vytvoří hudební nástroj ○ veřejně ho prezentuje a předvede jeho funkčnost 	Tvorba funkčního hudebního nástroje doplňuje učivo druhého pololetí
Zpěv a nástrojová hra	<ul style="list-style-type: none"> ○ student využívá svého individuálního pěveckého potenciálu při zpěvu i mluveném projevu ○ rozvíjí a rozšiřuje praktickou hru na doprovodné i sólové hudební nástroje ○ interpretuje artifiční i nonartifiční hudbu na základě svých vědomostí a individuálních hudebních schopností 	

S E P T I M A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
<p>Hudební epochy</p> <ul style="list-style-type: none"> • periodizace hudby • obecná charakteristika období • představitelé • kompoziční techniky • poslech 	<ul style="list-style-type: none"> ○ student zná a ovládá periodizaci artifiční hudby ○ chápe rozdíly mezi jednotlivými hudebními epochami ○ rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, společenských a kulturních kontextů ○ zařadí hudební skladatele do slohových období ○ čerpá a zpracovává hudební informace z různých mediálních zdrojů ○ zařadí skladbu do slohového období ○ analyzuje dílo dle vnitřní stavby, charakteristických hudebních znaků ○ vytváří vlastní soudy o znějící hudbě, které dokáže veřejně obhájit 	<p>Realizováno PT</p> <p>Osobnostní a sociální výchova v průběhu celého roku (verbální a neverbální komunikace)</p> <p>Využití učiva dějepisu a výtvarné výchovy</p>

XIV.1.B – Hudební výchova

Základy hudební harmonie <ul style="list-style-type: none"> • stupnice • interval • akord • septakord 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student sluchem rozpozná stupnice, intervaly, akordy, septakordy</i> ○ <i>písemně sestaví harmonické příklady</i> 	
Praktické činnosti <ul style="list-style-type: none"> • zpěv • hra na doprovodné i sólové hudební nástroje • hudební dramatizace • pohybové etudy 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student dle svých schopností realizuje artificiální i nonartificiální hudbu</i> ○ <i>při individuálních a společných aktivitách používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ</i> 	

O K T Á V A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Hudební epochy <ul style="list-style-type: none"> • periodizace hudby • obecná charakteristika období • představitelé • kompoziční techniky • poslech • sluchová analýza 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student se orientuje v periodizaci artificiální hudby</i> ○ <i>chápe rozdíly mezi jednotlivými hudebními epochami</i> ○ <i>rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, společenských a kulturních kontextů</i> ○ <i>zařadí hudební skladatele do slohových období</i> ○ <i>čerpá a zpracovává hudební informace z různých mediálních zdrojů</i> ○ <i>zařadí skladbu do slohového období</i> ○ <i>analyzuje dílo dle vnitřní stavby, charakteristických hudebních znaků</i> 	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova v průběhu celého roku (strategie ovládnání zátěžových situací, systematickosti úkolů a činností)
Hudební formy	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student rozpoznává charakteristické hudební formy stylových období</i> ○ <i>orientuje se v písemném zápisu jednodušších forem</i> ○ <i>analyzuje jednotlivé formy</i> 	
Praktické činnosti <ul style="list-style-type: none"> • zpěv • hra na doprovodné i sólové hudební nástroje 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student rozvíjí a rozšiřuje své nabyté schopnosti a praktické dovednosti</i> 	